

Vec C-322/23 [Lufoni]¹

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

24. máj 2023

Vnútroštátny súd:

Tribunale di Lecce

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

22. máj 2023

Žalobca:

ED

Žalovaní:

Ministero dell'Istruzione e del Merito (predtým MIUR)

Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS)

¹ Názov tejto veci je fiktívny. Neodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

Predmet konania vo veci samej

Žaloba o určenie práva žalobcu na uznanie počtu odpracovaných rokov dosiahnutých v priebehu obdobia služby predchádzajúceho dňu vymenovania do stálej služby na základe viacerých zmlúv na dobu určitú, a to s účinkom od jednotlivých dátumov platnosti týchto zmlúv. Žalobca namieta, že je diskriminovaný tým, že sa voči nemu uplatňuje mechanizmus paušálneho výpočtu pre obdobia dočasnej služby.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 19 ods. 3 ZEÚ a článku 267 ZFEÚ na účely výkladu doložky 4 rámcovej dohody o práci na dobu určitú, uzavretej 18. marca 1999 (ďalej len „rámcová dohoda“), ktorá je uvedená v prílohe smernice Rady 1999/70/ES z 28. júna 1999 o rámcovej dohode o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE a CEEP (Ú. v. ES L 175, 1999, s. 43; Mim. vyd. 05/003, s. 368).

Prejudiciálne otázky

1) Bráni doložka 4 [rámcovej dohody] smernice 99/70 takej vnútroštátnej právnej úprave, akou sú články 485 a 489 legislatívneho dekrétu č. 297/1994, článok 11 ods. 14 zákona č. 124/99 a článok 4 ods. 3 dekrétu prezidenta republiky č. 399/1988, ktoré stanovujú, že sa započítajú roky odpracované v rámci obdobia dočasnej služby s prihliadnutím na citovaný článok 11 ods. 14 v plnom rozsahu len pokiaľ ide o prvé štyri roky, kým nasledujúce roky sa zohľadnia vo výške dvoch tretín na právne a hospodárske účely a zvyšná tretina sa zohľadní len na hospodárske účely, a to len po dosiahnutí stanovenej dĺžky odpracovaných rokov služby podľa článku 4 ods. 3 prezidentského dekrétu č. 399/88?

2) Má vnútroštátny súd každopádne na účely posúdenia existencie diskriminácie podľa doložky 4 smernice 99/70 zohľadniť len roky odpracované v rámci dočasnej služby a uznané v okamihu nástupu do stálej služby, alebo má naopak zohľadniť celú právnu úpravu vzťahujúcu sa na režim citovaných odpracovaných rokov dočasnej služby, a teda zohľadniť aj právnu úpravu, ktorá stanovuje, že v období po vymenovaní do stálej služby sa započítajú odpracované roky služby v plnom rozsahu len na hospodárske účely?

Uvedené predpisy práva Únie a judikatúra Únie

Doložky 1 až 4 rámcovej dohody

Rozsudky z 20. septembra 2018, Motter (C-466/17, ECLI:EU:C:2018:758), a z 18. októbra 2012, Valenza a i. (spojené veci C-302/11 až C-305/11, EU:C:2012:646).

Uvedené vnútroštátne predpisy

Decreto legislativo del 16 aprile 1994, n. 297 - Approvazione del testo unico delle disposizioni legislative vigenti in materia di istruzione, relative alle scuole di ogni ordine e grado Schválenie Testo Unico delle Disposizioni Legislative vigenti in materia di istruzione, relative alle scuole di ogni ordine e grado (legislatívny dekrét č. 297 zo 16. apríla 1994, Jednotné znenie právnych predpisov platných v oblasti vzdelávania, týkajúcich sa všetkých typov a stupňov škôl) (Ú. v. č. 115 z 19.5.1994, riadna príloha č. 79):

Článok 485 ods. 1: „Pedagogickým pracovníkom stredných a umeleckých škôl sa práca na uvedených štátnych a im rovnocenných školách, vrátane škôl v zahraničí, vykonávaná mimo stálej služby uznáva, na právne a hospodárske účely, ako stála služba, a to v plnom rozsahu, pokiaľ ide o prvé štyri roky a v rozsahu dvoch tretín, pokiaľ ide o prípadné ďalšie obdobie, pričom na hospodárske účely sa toto ďalšie obdobie uznáva iba v rozsahu jednej tretiny. Hospodárske práva vyplývajúce z tohto uznania sa zachovávajú a hodnotia vo všetkých platových triedach, ktoré nasledujú po platovej triede pridelennej v čase predmetného uznania“.

Článok 489 ods. 1: „Pedagogická práca na účely uznania podľa predchádzajúcich článkov sa považuje za celý školský rok, ak trvala v dĺžke stanovenej na účely platnosti roka školským poriadkom platným v čase výkonu práce“.

Legge del 3 maggio 1999, n. 124 - Disposizioni urgenti in materia di personale scolastico (zákon č. 124 z 3. mája 1999 o naliehavých opatreniach týkajúcich sa školských zamestnancov) (Ú. v. č. 107 z 10. mája 1999):

Článok 11 ods. 14: „Odsek 1 vyššie uvedeného článku 489 sa má chápať tak, že pedagogická práca mimo stálej služby vykonávaná od školského roku 1974-1975, sa považuje za celý školský rok, ak trvala najmenej 180 dní alebo ak bola vykonávaná nepretržite od 1. februára do ukončenia záverečného kolektívneho hodnotenia“.

Decreto del Presidente della Repubblica del 23 agosto 1988, n. 399 - Norme risultanti dalla disciplina prevista dall'accordo per il triennio 1988-1990 del 9 giugno 1988 relativo al personale del comparto scuola (dekrét prezidenta republiky č. 399 z 23. augusta 1988, Pravidlá vyplývajúce z právnej úpravy stanovenej dohodou pre trojročné obdobie 1988 – 1990 z 9. júna 1988 vzťahujúcou sa na zamestnancov v odvetví školstva) (Ú. v. č. 213 z 10. septembra 1988, riadna príloha č. 85).

Článok 4 ods. 3: „Po dosiahnutí šestnásteho roku pre pedagógov stredných škôl s vysokoškolským vzdelaním, osemnásteho roku pre administratívnych

koordinátorov, pre učiteľov materských škôl a základných škôl prvého stupňa, základných škôl druhého stupňa a pre diplomovaných pedagógov stredných škôl, dvadsiateho roku pre pomocný personál a spolupracovníkov, a dvadsiateho štvrtého roku pre učiteľov konzervatórií a hudobných akadémií, všetky odpracované roky relevantné len na hospodárske účely sú v plnom rozsahu platné na účely pridelenia ďalšieho platového zaradenia“.

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Žalobca je od 1. septembra 2015 stálym zamestnancom MIUR (Ministero dell'Istruzione dell'Università e della Ricerca – MIUR, Ministerstvo pre vzdelávanie, univerzity a výskum – MIUR, Taliansko) ako učiteľ strednej školy. Do zamestnania nebol prijatý v dôsledku verejného výberového konania, ale na základe zoznamu vhodných uchádzačov. Predtým pôsobil ako učiteľ na základe krátkodobých a príležitostných pracovných zmlúv (17 zmlúv, z ktorých 14 v trvaní viac ako polrok), od školského roka 1996/97 do školského roka 2014/15. Po jeho vymenovaní do stálej služby požiadal o započítanie obdobia vyplývajúceho z pracovného pomeru na dobu určitú do počtu odpracovaných rokov na účely jeho zaradenia do správneho platového stupňa a vrátenia rozdielov v mzde (postup „obnovenia služobného postupu“).
- 2 Vnútroštátna právna úprava umožňuje len čiastočné uznanie rokov odpracovaných v rámci dočasnej služby a stanovuje znevýhodnenie pri zaradení do stupnice odmeňovania. Na určenie platového stupňa, ktorý prináleží pri zaradení do stálej služby, sa totiž z odpracovaných rokov na dobu určitú zohľadňujú iba prvé 4 roky a dve tretiny nasledujúcich odpracovaných rokov, zatiaľ čo zvyšná jedna tretina sa zohľadňuje až následne pri výpočte celkového počtu odpracovaných rokov. Za (celý) rok služby sa považuje akékoľvek obdobie dočasnej pedagogickej práce v rozsahu minimálnej dĺžky stanovenej zákonom; obdobia kratšej dĺžky sa nezohľadňujú.
- 3 Uplatnením vnútroštátnej právnej úpravy sa žalobcovi uznala dočasná služba relevantná na právne a hospodárske účely, a teda na účely jeho prvého platového zaradenia, v trvaní 10 rokov, 5 mesiacov a 10 dní, ako aj ďalšie obdobie v trvaní 3 rokov, 2 mesiacov a 20 dní (zodpovedajúce jednej tretine zvyšných odpracovaných rokov) relevantné iba na hospodárske účely, ktoré sa má pripočítat' k odpracovaným rokom po dosiahnutí 16. roku práce (vrátane odpracovaných rokov v rámci dočasného zamestnania).
- 4 Na základe doložky 4 rámcovej dohody žalobca tvrdí, že tento výpočet je diskriminačný, pretože ak by sa zohľadnila celá dĺžka služby, ako je to v prípade porovnateľných učiteľov prijatých od začiatku na dobu neurčitú, počet odpracovaných rokov ku dňu vymenovaniu do stálej služby by bol 10 rokov, 10 mesiacov a 17 dní. Preto žiada o uznanie, prehodnotenie a vyplatenie zvýšeného nároku.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 5 Žalobca sa odvoláva na rovnaké hospodárske zaobchádzanie so stálymi a dočasnými zamestnancami, ktoré vyplýva z doložky 4 rámcovej dohody a z ustálenej judikatúry Súdneho dvora. Poukazuje najmä na rozsudok vo veci Motter a na právnu zásadu, ktorú z neho vyvodil Corte di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko) (rozsudok č. 31149/2019), podľa ktorej sa mechanizmus ustanovený článkami 485 a 489 legislatívneho dekrétu č. 297/94 nesmie uplatniť, ak by viedol k tomu, že sa pracovníkovi na dobu určitú prizná nižší počet odpracovaných rokov, než je počet odpracovaných rokov, ktorý by dosiahol pracovník, ktorý bol prijatý od začiatku na dobu neurčitú na rovnakú funkciu za rovnaké časové obdobie. Podľa Corte di cassazione sa v každom jednotlivom prípade musí posúdiť diskriminácia v okamihu zaradenia do stálej služby tak, že sa vykoná dvojitý výpočet - skutočný a fiktívny - počtu odpracovaných rokov a uplatní sa výhodnejší výpočet. Práve po takomto porovnaní „*in concreto*“ sa žalobca domáha uznania vyššieho počtu odpracovaných rokov ku dňu prijatia do stálej služby, a to takmer o 5 mesiacov.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu

- 6 Vnútroštátny súd sa Súdneho dvora pýta, či metóda „v každom jednotlivom prípade“, ktorá bola vypracovaná v rozsudku Corte di Cassazione č. 31149/2019, je plne v súlade so zásadami stanovenými v tejto súvislosti judikatúrou Európskej únie. V citovanom rozsudku Motter Súdny dvor totiž už rozhodol, že doložka 4 rámcovej dohody v zásade nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely odpracovaných rokov zohľadňuje v prípade pracovníkov, ktorí boli okamžite prijatí do stálej služby na základe odbornej kvalifikácie, prvé štyri roky služby na dobu určitú v plnom rozsahu a po tomto období len v rozsahu dvoch tretín.
- 7 V porovnaní s vecou Motter, skutkový a právny stav, podmienky relevantnosti a prípustnosti, ako aj objektívne požiadavky predložené talianskou vládou zostávajú nezmenené. Potreba podať tento návrh na začatie prejudiciálneho konania vznikla preto, aby boli Súdnemu dvoru predložené aj ustanovenia článku 4 ods. 3 prezidentského dekrétu č. 399/88, na ktoré sa vôbec neodkazovalo, ako aj ustanovenia článku 11 ods. 14 zákona č. 124/99, ktoré boli spomenuté len okrajovo. Objektívne odôvodnenie rozdielneho zaobchádzania, na ktoré poukazuje žalobca, by totiž mohlo spočívať aj v tom, že po dosiahnutí šestnásteho roku služby sa nezohľadnené roky následne spätne započítajú v súlade s článkom 4 ods. 3 prezidentského dekrétu č. 399/88. Okrem toho podľa článku 11 ods. 14 zákona č. 124/99 boli žalobcovi uznané ako celé roky služby viaceré obdobia dočasnej pedagogickej práce vykonávanej v časových úsekoch oveľa kratších než jeden rok a s rôznym týždenným pracovným časom.
- 8 Uvedené neuplatňovanie mechanizmu stanoveného v článkoch 485 a 489 legislatívneho dekrétu č. 297/94 nemôže byť čiastočné alebo viesť k tomu, že sa na pracovníka prijatého na dobu určitú uplatní iná právna úprava, než tá, z ktorej

môže mať prospech porovnateľný pracovník na dobu neurčitú. V takomto prípade by žalobca na základe metódy výpočtu, ktorú navrhol Corte di cassazione, stratil právo na započítanie neúplných rokov podľa článku 11 ods. 14 zákona č. 124/99, ktorý je ustanovením osobitne určeným pre pedagógov na dobu určitú, a stratil by aj možnosť zohľadnenia odpracovaných rokov podľa článku 4 ods. 3 prezidentského dekrétu č. 399/88, keďže je spojená s mechanizmom zníženia počtu rokov odpracovaných počas dočasnej služby, nasledujúcich po štvrtom roku takejto služby. Otázkou teda je, či skutočne odpracované roky v rozsahu približne 5 mesiacov stratené v okamihu prvého platového zaradenia pri vymenovaní do stálej služby sú skutočne a primerane kompenzované odpracovanými rokmi v rozsahu troch rokov, 2 mesiacov a 20 dní vyplývajúcimi z fiktívneho výpočtu, ktoré možno v celom rozsahu spätne započítať za prípadných budúcich a potenciálne odlišných okolností než sú okolnosti inej osoby.

- 9 V takejto situácii metóda vypracovaná Corte di Cassazione nemusí nevyhnutne viesť k priaznivejším dôsledkom pre pracovníka na dobu určitú, v porovnaní s dôsledkami vyplývajúcimi z právnej úpravy, ktorá sa považuje za diskriminačnú, ale naopak, môže mať vzhľadom na celkovú dĺžku pracovného života nepriaznivé účinky.

V rozsudku Valenza a i. Súdny dvor už rozhodol, že skutočnosť, že pracovný pomer nemá stálu povahu, nemôže odôvodniť rozdiely v zohľadnení odpracovaných rokov. Vnútroštátny súd sa preto pýta Súdneho dvora, ktorý okamih je rozhodujúci pre posúdenie diskriminácie.